

Bilag til bet. o. lovf. vedr. social service

de helt eller delvis at vælge anden praktisk hjælp end den, der er truffet afgørelse om. Baggrunden for, at bytteretten er knyttet til »særlige tilfælde« er, at modtageren af praktisk hjælp som hovedregel selvfølgelig skal have den hjælp, der er truffet afgørelse om. En afgørelse, der har sit udgangspunkt i en konkret og individuel vurdering af modtagerens behov for hjælp. I bemærkningerne til lovforslaget er der givet eksempler på, hvilke forhold der kunne karakteriseres som værende særlige tilfælde, men i øvrigt er det op til den enkelte kommune at fastsætte retningslinier for, hvornår der foreligger særlige tilfælde, som kan begrunde, at modtageren kan bytte den praktiske hjælp til anden praktisk hjælp. Det er en naturlig følge af det kommunale selvstyre (og nærhedsprincippet) at overlade det til kommunerne – inden for lovgivningens rammer – at fastsætte, hvordan serviceniveauet over for kommunens borgere helt konkret skal tilrettelægges, herunder at fastsætte kriterierne for bytteretten inden for praktisk bistand.

For så vidt angår forholdet/samarbejdet mellem brugeren og hjemmehjælperen, så har formålet med forslaget været at give de ældre større indflydelse på, hvilken hjælp der ydes og hvornår. Den større indflydelse betyder i praksis, at en del af ansvaret for tilrettelæggelse af hjælpen lægges over på den ældre. Samtidig har det været en forudsætning for forslaget, at den øgede fleksibilitet ikke må skabe tvivl om det overordnede kommunale ansvar for, at den nødvendige hjælp bliver ydet. For at undgå, at der skulle opstå tvivl om ansvarsplaceringen og dermed skabe uklare linier mellem hjælper og bruger, er det nødvendigt at lægge sig fast på, hvem der i sidste instans træffer beslutning om, hvilke opgaver der skal løses. Da kommunen som nævnt i henhold til serviceloven er forpligtet til at yde den nødvendige praktiske hjælp, er det naturligt i nærværende lovforslag at fastholde kommunen på dette ansvar. I tilfælde af uenighed om, hvilke opgaver der skal løses, skal der derfor ydes den hjælp, der er visiteret til (truffet afgørelse om).

Det er rigtigt, at det er hjemmehjælperen, der i det konkrete møde med brugeren skal vurdere, om det er forsvarligt at fravælge den visiterede hjælp helt eller delvis. Men den vurdering skal netop baseres på de overordnede retningslinier, kommunen – som myndighed på området – har fastsat for, hvornår der foreligger forhold, der berettiger til at bytte mellem ydelser.

Jeg har fuld tillid til, at den enkelte hjemmehjælper både fagligt og personligt er i stand til i det konkrete tilfælde at vurdere, hvorvidt det er nødvendigt at fastholde at yde den hjælp, der opfindelig er truffet afgørelse om.

Bent Rold Andersen finder endvidere, at beskrivelsen i lovbemærkningerne vedrørende visitationsprocessen ligger meget langt fra virkeligheden. Jeg vil i den forbindelse gøre opmærksom på, at det er et ubetinget lovkrav, at kommunen til brug for afgørelse om hjælp til fx nødvendige praktiske opgaver i hjemmet, skal udarbejde et skema, der som minimum indeholder oplysninger om, hvilke opgaver hjælpen omfatter, formålet med hjælpen, samt for hvilken periode hjælpen gives. Det er ligeledes et lovkrav, at skemaet udfyldes i samarbejde med ansøgeren. Kravet om, at ansøgeren skal inddrages i udfyldelsen af skemaet, skal netop bidrage til at sikre, at der i videst muligt omfang er enighed mellem ansøgeren og kommunen om de forhold, der ligger til grund for afgørelsen. Men det er fortsat kommunen som myndighed – og ikke den ældre selv – der træffer afgørelsen om, hvorvidt lovens betingelser for at yde hjælp er opfyldt, og i givet fald hvilken hjælp der skal tildeles. Og den afgørelse afspejler dels den konkrete individuelle vurdering af behovet for hjælp samt det politisk fastsatte serviceniveau for ældreområdet i den pågældende kommune.

Afslutningsvis gør Bent Rold Andersen opmærksom på, at Odense Kommune har udviklet en særlig model for fleksibel tilrettelæggelse af den personlige og praktiske hjælp.

Mange kommuner har udviklet forskellige modeller for, hvordan den personlige og praktiske hjælp tilrettelægges og udføres, således at den enkelte bruger oplever hjælpen og måden, den udføres på, så fleksibel som muligt. Inden for den eksisterende lovgivning er der allerede i dag en række muligheder for at indarbejde fleksibilitet i tilrettelæggelsen af den personlige og praktiske hjælp. Således er der ikke i serviceloven fastsat nærmere bestemmelser om indhold og omfang af den hjælp, som kommunerne skal tilbyde efter § 71. Det er kommunalbestyrelsens ansvar at fastlægge et serviceniveau, der afgrænser området for den personlige og praktiske hjælp under hensyntagen til det overordnede socialpolitiske princip om, at hjælpen skal være nødvendig ud fra en konkret og individuel behovsvurdering. Inddragelse af den ældre selv i